

В житах (переказ)

Григорій Косинка

Розповідь ведеться від першої особи. Описується ранок та навколишня природа: роса, вітер та яскраве сонце.

Автор використовує безліч метафор та персоналізацій: в уяві головного героя твору сонце грається з ним, а також із бджолами, що видають крилами наступний звук: "Дізік, дізік...".

А саме це слово ("Дізік") і було страшним для солдата (головного героя твору), адже він — дезертир, а по-армійському "Дізік" і означає "дезертир".

Усі дезертири переховуються в полі, в житах, тому що в село їм не можна — заберуть і розстріляють.

Головний герой спостерігає за природою: там старий чорногуз схопив необережну жабу і налякав качку на воді.

Згодом дезертир встає, сміється зі своїх ніг та дивиться в озеро: там до нього посміхається ще зовсім дитяче обличчя Корнія Дізіка (ім'я головного героя твору).

Він розуміє, що потрібно йти, але знову ж таки згадує, що як тільки-но солдат побачить дезертира, то може його і розстріляти.

Але потім зауважує, що таке буває рідко, адже дезертири можуть як швидко втекти, так і дати бій солдатові. Юнак не снідав, а відразу обережно "поплив" степом.

Знову лягає і чує шум крилець бджоли. Цей шум нестерпний, Корній хоче задавити бджолу.

Дезертир засинає в житах...

Недалеко від Корнія проїхав багач Дзюба, якого дуже не любив Корній, адже цей нечесний багач ще й хотів бути комісаром. Але тут дезертир згадав, що отаман Гострий (колишній воєначальник Корнія) наказував ні за яких обставин не стріляти.

Ось і обід, але їсти не було що... Дезертир згадує комуніста Матвія Киянчука (той був жорстоко розстріляний нагороді Дзюби) і його душа сумує:

"Дзінь...

Я на бочке сижу

Под бочкою качка,

Мой муж — большевик,

А я — гайдачка!"

І підморгне. Молодець був Матвій... Дзінь...

Корній лежить в житах. Хочє думати про Киянчука, але щось помічає і негайно встає: він бачить червону хустку, яка танцює так само гарно, як вітер.

Тепер дезертир плював на свого командира, тепер йому все можна. Юнак побачив, що це прийшла Уляна, але до кінця не міг повірити у це. Вона привіталась. Він все одно не вірив, допоки не привітався сам і допоки не почав згадувати моменти їхнього сумісного щастя. Але тепер ця дівчина дуже змінилася. Молоді сіли у жита, почали

цілуватися, обійматися та згадувати давні часи. В Уляни на одязі була гарно вишита мережка, на пазусі – кленове листя, а в руці – червона хустка. Корній поклав свою голову на її коліна і слухав її, бо це була загублена в житах його доля...

Юнак вже нічого не боявся. Головне, що він був з нею.

Корній спитав в Уляни чи любить вона його досі? Та засміялась і сказала, що хлопець смішить її весь час: звичайно, що любить. Але вже був час прощатись, Уляна поклонилаь, пішла у Чорносливку до матері. Корній побачив лише червону хустку, що поступово згасала вдалині...

І знову перед нами та ж картина, що була на початку твору: дзвонить степ; головний герой згадує Гордину могилу та червону хустку Уляни, яка зникає за горизонтом в житах...

Герой хотів би розповісти про Матвія Киянчука, але він не може: у житах загубилася його доля; юнаку хочеться плакати або співати...